

Ot.prp. nr. 10

(2006–2007)

Om lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 24. november 2006,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Samferdselsdepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag til lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven). Forslaget til endring innebærer at Kongen ved forskrift gis myndighet til å kunne gjøre innskrenkninger i lovens virkeområde etter § 2 for å ivareta forpliktelser i henhold til andre internasjonale avtaler som Norge har inngått. Det foreslås videre en redaksjonell endring av lovens tittel.

Samtidig bes det om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot bilag e, f og g i Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 i henhold til Protokoll om endring av 3. juni 1999.

2 Bakgrunn for lovforslaget

Norge ratifiserte revidert overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk 27. januar 2005 (Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980), jf. Ot.prp. nr. 93 (2003-2004) om lov om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven).

Den reviderte overenskomsten trådte i kraft 1. juli 2006 etter at 2/3 av medlemsstatene hadde ratifisert denne. Fra samme dag ble den norske COTIF-loven av 10. desember 2004 nr. 82 satt i kraft.

Imidlertid har det mellom undertegningen av COTIF 1999 og ikrafttredelsen i 2006 blitt utviklet felles regelverk for å lette den grenseoverskridende trafikken i EØS-området. Også det europeiske jernbanebyrået, ERA, har blitt etablert i mellomtiden, der Norge deltar. ERA's oppgave er

Om lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten

bl.a. å utarbeide utkast til tekniske og sikkerhetsrelaterte bestemmelser på jernbaneområdet.

Av COTIF-regelverket, Artikkel 3 § 1 i grunnavtalen, fremgår det at medlemsstatene forplikter seg til å konsentrere sitt internasjonale samarbeid først og fremst innenfor den internasjonale jernbaneorganisasjonen OTIF. Imidlertid er det i § 2 tatt inn en klausul som sier at for medlemmene i EU og for partene i EØS-avtalen går ikke forpliktelsene i OTIF foran disse landenes forpliktelser som medlemmer av De europeiske fellesskap eller parter i Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet. Hensikten med klausulen var at en slik bestemmelse skulle innebære at EU-traktaten skal ha forrang fremfor COTIF-regelverket. Denne klausulen har i ettertid vist seg å ikke være tilstrekkelig klar til å oppfylle denne intensjonen.

EU-kommisjonen har anmodet de medlemsstater som har ratifisert overenskomsten om å ta forbehold mot enkelte av bilagene i COTIF. På denne bakgrunn har derfor mange av EUs medlemsstater tatt forbehold mot aktuelle bilag som antas å kunne være i strid med EU/EØS-retten. Dette gjelder i utgangspunktet følgende tre bilag til Overenskomsten: Enhetlige rettsregler for avtale om bruk av infrastruktur i internasjonal jernbanetrafikk (CUI – Bilag E til overenskomsten), Enhetlige rettsregler om godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk (APTU – Bilag F til overenskomsten), Enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk (ATMF – Bilag G til overenskomsten).

Nærmere om forskjeller i COTIF-regelverket og det norske regelverket som følger av EØS-avtalen

De bilag til konvensjonen som kan anses å kunne være i strid med gjeldende regelverk i Norge og EØS-avtalen er følgende:

1. APTU – Enhetlige rettsregler om godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk.

Dette bilaget inneholder bestemmelser om fremgangsmåten som skal følges ved godkjenning av tekniske standarder og innføring av tekniske bestemmelser for jernbanemateriell. Bestemmelsene er av overordnet karakter. Det skal på sikt utarbeides detaljerte regler.

Etter gjeldende norsk regelverk og EØS-avtalen finnes det allerede detaljerte bestemmelser om

hvordan det tekniske regelverket skal utformes, både for infrastruktur og for rullende materiell, signalsystemer, telematikk etc. Hensikten med regelverket er å kunne kjøre tog over landegrensene.

2. ATMF – Enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk

Dette bilaget fastsetter den fremgangsmåte som skal følges ved godkjenning av rullende materiell og annet jernbanemateriell for internasjonal trafikk og inneholder regler om sertifikater, database over rullende materiell, rapportering av ulykker mv.

Etter gjeldende norsk regelverk og EØS-avtalen finnes det allerede bestemmelser om utforming av rullende materiell og detaljerte tekniske spesifikasjoner er under utarbeidelse. Sertifiseringsordninger utstedt av tekniske kontrollorganer er utviklet og vil gjelde i hele EØS-området. Disse ordninger inneholder også bestemmelser om godkjenning av rullende materiell mv. Det er også etablert bestemmelser om registrering og merking av vogner i EØS-området. Det europeiske jernbanebyrået ERA er sentral i dette arbeidet. Disse registrene skal gjøres tilgjengelige slik at interesserte parter kan konsultere registrene. Videre er det fastsatt regler om rapportering av ulykker mv. som skal oversendes til ERA.

3. CUI – Enhetlige rettsregler for avtale om bruk av infrastruktur i internasjonal jernbanetrafikk

Reglene inneholder bestemmelser som gir mulighet for å inngå avtaler på ubegrenset tid ved fordeling av ruteleie.

Ruteleie skal i henhold til norsk regelverk og EØS-avtalen gis kun for en begrenset periode.

EUs fremtidige medlemskap i OTIF

Den reviderte overenskomsten (COTIF 1999) åpner for at også regionale organisasjoner for økonomisk integrasjon kan bli medlemmer i organisasjonen, jf. Artikkel 38 i grunnavtalen. Vilårene for slik tiltredelse skal fastlegges nærmere i en avtale mellom OTIF og den regionale organisasjonen. Det arbeides nå i EU med en slik tiltredelse. I denne tiltredelsesavtalen legges det opp til å få innarbeidet en hensiktsmessig frikopplingsklausul for å unngå at EU-medlemslandenes forplikter i henhold til EU-traktaten skal komme i konflikt med forpliktelsene i henhold til COTIF 1999. Eventuelle konsekvenser av en slik tiltredelse for EØS-landene må vurderes og behandles som egen sak.

Om lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten

Endelig beslutning om EUs tiltredelse til organisasjonen skal tas på generalforsamling i OTIF.

3 Høring

Det er ikke lagt opp til en alminnelig høring av forslaget. Samferdselsdepartementet ser forslaget i hovedsak som en lovteknisk tilpasning som i liten grad vil berøre aktørene på jernbaneområdet.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget anses ikke å ha økonomiske og administrative konsekvenser for Norge.

5 Merknader til forslaget

Departementet foreslår å utvide forskriftshjemmelen i § 7. Det legges opp til å kunne innskrenke lovens virkeområde i særskilte tilfeller. Hensikten med å innskrenke virkeområdet er å gi Norge anledning til å ta forbehold mot bilagene i Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF). Da det kan være usikkerhet om enkelte av bilagene vil kunne være i strid med EØS-avtalen vil en slik hjemmel gi fleksibilitet slik at Norge kan ta forbehold slik flere andre EØS-land allerede har gjort. Den foreslåtte løsningen innebærer samtidig at en eventuell erklæring om forbehold kan oppheves uten at det krever ny lovendring. Etter departementets vurdering er bilagene i COTIF ikke av en slik viktighet at det vil kreve Stortingets samtykke.

Departementet foreslår derfor at Kongen gis slik myndighet til i forskrift å gjøre innskrenkninger i lovens virkeområde. Kongens myndighet begrenses i forslaget til å omfatte tilfeller hvor Norge har forpliktelser i henhold til andre internasjonale avtaler.

Samtidig foreslås det å endre lovens tittel. I dagens tittel bes det bl.a. om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980. Norge har tiltrådt nevnte Protokoll og den reviderte overenskomsten ble ratifisert av Norge 27. januar 2005. Tittelen er derfor etter at ratifikasjonen er gjennomført misvisende, og den delen foreslås derfor tatt ut av tittelen.

I proposisjonen fremmes det videre forslag om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot bilag e, f og g i Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 i henhold til Protokoll om endring av 3. juni 1999. Dette innebærer at Norge etter et slikt samtykke kan overlevere de nødvendige forbehold mot vedleggene til depositaren i OTIF.

Samferdselsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten i samsvar med et vedlagt forslag.

Om lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten

Forslag

til lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) samt om Stortingets samtykke til at Norge tar forbehold mot visse bilag i overenskomsten

I

I lov 10. desember 2004 nr. 82 om internasjonal jernbanetrafikk og om samtykke til at Norge tiltrer Protokoll av 3. juni 1999 om endring av Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 (COTIF-loven) gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF-loven)

§ 7 skal lyde:

Kongen kan i forskrift gjøre innskrenkninger i lovens virkeområde etter § 2 for å ivareta forpliktelse

ser i henhold til andre internasjonale avtaler Norge har inngått. Departementet kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av loven.

II

Loven trer i kraft straks.

III

Stortinget samtykker til at Norge tar forbehold mot bilag e, f, og g i Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 i henhold til Protokoll om endring av 3. juni 1999.